

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ షష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షష్ఠితమః సర్గః ॥

త్రిశంకోర్యజ్ఞం కారయితుమృషీన్ ప్రతి విశ్వామిత్రస్యానురోధ
ఋషిభిర్యజ్ఞస్యారంభః, సశరీరస్య త్రిశంకోః స్వర్గలోకే గమనం
స్వర్గాదింద్రేణ పాత్యమానే త్రిశంకౌ విక్షుభ్దేన విశ్వామిత్రేణ
నూతనదేవసర్గాయోద్యమో దేవానామనురోధేన తస్య తతో విరామశ్చ

తపోబలహతాంజ్ఞాత్వా వాసిష్ఠాన్ సమహోదయాన్ |
ఋషిమధ్యే మహాతేజా విశ్వామిత్రోఽభ్యభాషత || 1.60.1 ||

అయమిక్ష్వాకుదాయాదస్త్రీశంకురితి విశ్రుతః |
ధర్మిష్ఠశ్చ వదాన్యశ్చ మాం చైవ శరణం గతః || 1.60.2 ||

స్వేనానేన శరీరేణ దేవలోకజిగీషయా |
యథాయం స్వశరీరేణ దేవలోకం గమిష్యతి || 1.60.3 ||

తథా ప్రవర్త్యతాం యజ్ఞో భవద్భిశ్చ మయా సహ |
విశ్వామిత్రవచః శ్రుత్వా సర్వ ఏవ మహర్షయః || 1.60.4 ||

ఊచుః సమేతాః సహసా ధర్మజ్ఞా ధర్మసంహితం |
అయం కుశికదాయాదో మునిః పరమకోపనః || 1.60.5 ||

యదాహ వచనం సమ్యగేతత్ కార్యం న సంశయః |
అగ్నికల్పో హి భగవాన్ శాపం దాస్యతి రోషతః || 1.60.6 ||

తస్మాత్ ప్రవర్త్యతాం యజ్ఞః సశరీరో యథా దివి |
గచ్ఛేదిక్ష్యాకుదాయాదో విశ్వామిత్రస్య తేజసా || 1.60.7 ||

తతః ప్రవర్త్యతాం యజ్ఞః సర్వే సమధితిష్ఠత |
ఏవముక్త్వా మహర్షయః సంజహ్రుస్తాః క్రియాస్తదా || 1.60.8 ||

యాజకశ్చ మహాతేజా విశ్వామిత్రోఽభవత్ కృతౌ |
ఋత్విజశ్చానుపూర్వ్యేణ మంత్రవన్మంత్రకోవిదాః || 1.60.9 ||

చక్రుః సర్వాణి కర్మాణి యథాకల్పం యథావిధి |
తతః కాలేన మహతా విశ్వామిత్రో మహాతపాః || 1.60.10 ||

చకారావాహనం తత్ర భాగార్థం సర్వదేవతాః |
నాభ్యాగమంస్తదా తత్ర భాగార్థం సర్వదేవతాః || 1.60.11 ||

తతః కోపసమావిష్ఠో విశ్వామిత్రో మహామునిః |
స్రువముద్యమ్య సక్రోధస్త్రిశంకుమిదమబ్రవీత్ || 1.60.12 ||

పశ్య మే తపసో వీర్యం స్వార్జితస్య నరేశ్వర |
ఏష త్వాం స్వశరీరేణ నయామి స్వర్గమోజసా || 1.60.13 ||

దుష్ప్రాపం స్వశరీరేణ స్వర్గం గచ్ఛ నరేశ్వర |
స్వార్జితం కించిదప్యస్తి మయా హి తపసః ఫలం || 1.60.14 ||

రాజంస్త్యం తేజసా తస్య సశరీరో దివం వ్రజ |
ఉక్తవాక్యే మునౌ తస్మిన్ సశరీరో నరేశ్వరః || 1.60.15 ||

దివం జగామ కాకుత్స్థ మునీనాం పశ్యతాం తదా |
స్వర్గలోకం గతం దృష్ట్వా త్రిశంకుం పాకశాసనః || 1.60.16 ||

సహ సర్వైః సురగణైరిదం వచనమబ్రవీత్ |
త్రిశంకో గచ్ఛ భూయస్త్యం నాసి స్వర్గకృతాలయః || 1.60.17 ||

గురుశాపహతో మూఢ పత భూమిమవాక్కిరాః |
ఏవముక్తో మహేంద్రేణ త్రిశంకురపతత్ పునః || 1.60.18 ||

విక్రోశమానస్తాహీతి విశ్వామిత్రం తపోధనం |
తచ్ఛ్చత్వా వచనం తస్య క్రోశమానస్య కౌశికః || 1.60.19 ||

రోషమాహరయత్ తీవ్రం తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రవీత్ |
ఋషిమధ్యే స తేజస్వీ ప్రజాపతిరివాపరః || 1.60.20 ||

సృజన్ దక్షిణమార్గస్థాన్ సప్తర్షీనపరాన్ పునః |
నక్షత్రవంశమపరమసృజత్ క్రోధమూర్ఛితః || 1.60.21 ||

దక్షిణాం దిశమాస్థాయ ఋషిమధ్యే మహాయశాః |
సృష్ట్యా నక్షత్రవంశం చ క్రోధేన కలుషీకృతః || 1.60.22 ||

అన్యమింద్రం కరిష్యామి లోకో వా స్యాదనింద్రకః |
దైవతాన్యపి స క్రోధాత్ స్రష్టుం సముపచక్రమే || 1.60.23 ||

తతః పరమసంభ్రాంతాః సర్షిసంఘాః సురాసురాః |
విశ్వామిత్రం మహాత్మానమూచుః సానునయం వచః || 1.60.24 ||

అయం రాజా మహాభాగ గురుశాపపరిక్షతః |
సశరీరో దివం యాతుం నార్హత్యేవ తపోధన || 1.60.25 ||

తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా దేవానాం మునిపుంగవః |
అబ్రవీత్ సుమహద్ వాక్యం కౌశికః సర్వదేవతాః || 1.60.26 ||

సశరీరస్య భద్రం వస్త్రీశంకోరస్య భూపతేః |
ఆరోహణం ప్రతిజ్ఞాతం నాన్మృతం కర్తుముత్సహే || 1.60.27 ||

స్వర్గోఽస్తు సశరీరస్య త్రిశంకోరస్య శాశ్వతః |
నక్షత్రాణి చ సర్వాణి మామకాని ధ్రువాణ్యథ || 1.60.28 ||

యావల్లోకా ధరిష్యంతి తిష్ఠంత్యేతాని సర్వశః |
యత్ కృతాని సురాః సర్వే తదనుజ్ఞాతుమర్హథ || 1.60.29 ||

ఏవముక్తాః సురాః సర్వే ప్రత్యూచుర్మునిపుంగవం |
ఏవం భవతు భద్రం తే తిష్ఠంత్యేతాని సర్వశః || 1.60.30 ||

గగనే తాన్యనేకాని వైశ్వానరపథాద్ బహిః |
నక్షత్రాణి మునిశ్రేష్ఠ తేషు జ్యోతిఃషు జాఙ్గలన్ || 1.60.31 ||

అవాక్ష్విరాస్త్రీశంకుశ్చ తిష్ఠత్వమరసన్నిభః |
అనుయాస్యంతి చైతాని జ్యోతీంషి నృపసత్తమం || 1.60.32 ||

కృతార్థం కీర్తిమంతం చ స్వర్గలోకగతం యథా |
విశ్వామిత్రస్తు ధర్మాత్మా సర్వదేవైరభిష్టుతః || 1.60.33 ||

ఋషిమధ్యే మహాతేజా బాధమిత్యేవ దేవతాః |
తతో దేవా మహాత్మానో ఋషయశ్చ తపోధనాః |
జగ్ముర్యథాగతం సర్వే యజ్ఞస్యాంతే నరోత్తమ || 1.60.34 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షష్ఠితమః సర్గః ||